

Boeren in Nieuw-Zeeland voor minimale winst

Stephen Fullerton melkt bijna 1.000 koeien. Zijn strategie is gestage groei, maar het slechte melkveehouderij-imago en een krappe marge helpen niet.

Door Andrea Disco

Op de landweggetjes rond Hamilton, Nieuw-Zeeland, zie je alleen weilanden en slechts af en toe een huis. En koeien, veel koeien. Een flinke kudde melkkoeien dicht opeen in een wei. Wat jongvee verderop op een heuvel, in de schaduw van een boom. Een andere groep melkkoeien loopt netjes in colonne, opgedreven door een hond. Die levert de koeien keurig af bij de voeder- en melkplaats van de Mill Ridge Farm van Stephen Fullerton. Diens bijna 1.000 melkkoeien staan jaarrond buiten. Er zijn alleen schuren voor opslag en de pasgeboren kalveren.

Voor het melken krijgen de koeien in de zomermaanden een mengsel van kuilvoer, mais en krachtvoer bijgevoerd. De zomers in dit deel van Nieuw-Zeeland zijn doorgaans warm, droog en zonnig. Daarom voegt Fullerton water toe aan het voermengsel, om de dieren wat te koelen. In de

FOTOS ANDREA DISCO

De koeien weiden jaarrond, dag en nacht. Fullerton houdt Nieuw-Zeelandse Holsteins, die kleiner zijn dan hun Nederlandse versie.

wachtruimte staan de dieren tot anderhalf uur in de volle zon. Daar worden ze afgekoeld door sproeiwater.

Ander perceel

Na elke melkbeurt worden de koeien naar een ander perceel geleid. "Ik hou het oppervlak waar de koeien kunnen grazen beperkt, zodat het goed begraaasd wordt."

In de zomer, als droogte de grasgroei remt, komen de koeien na 30 dagen weer in dezelfde wei. In de andere seizoenen loopt de rotatiesnelheid naar 15 of 16 dagen.

De venige grond droogt niet heel snel uit. Daar heeft hij geluk mee; de regionale overheid staat niet toe dat boeren grond- of oppervlaktewater gebruiken voor het besproeien van het land. Echt langdurig droge perioden zijn in dit gebied niet heel gewoon, maar van welige groei is toch lang niet altijd sprake.

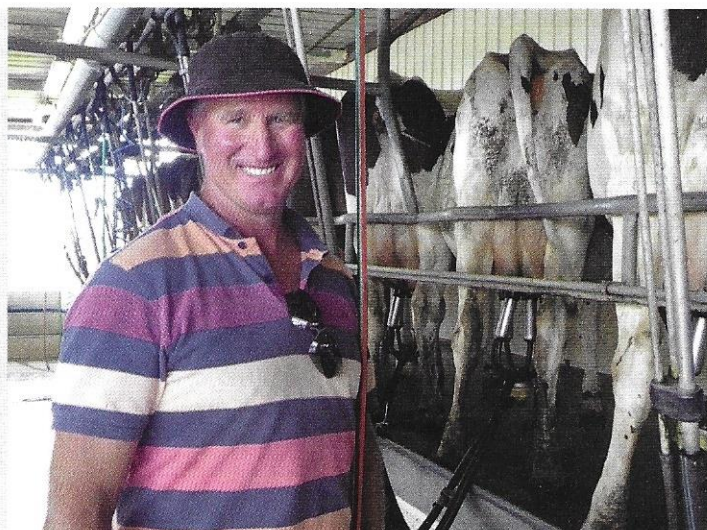
Fullerton teelt ook zelf zijn mais, circa 44 hectare en 2 jaar achtereen op hetzelfde perceel. In 10 tot 12 jaar is hij rond. "De omstandigheden voor de maisteelt zijn perfect", zegt hij. Het levert hem zo'n 30 ton aan droge stof per hectare op.

Tweemaal kalveren

In Nieuw-Zeeland is het gangbaar dat koeien allemaal tegelijk in de wintermaanden juli en augustus te laten kalveren. Dat is makkelijk en efficiënt en veruit de meeste

Stephen Fullerton in Ohaupo (Nw.-Zld.)

Stephen Fullerton (51) melkt in Ohaupo, Nieuw-Zeeland, met zoons Ben (27) en Conner (24) 1.000 koeien op 500 hectare. Ze houden 500 stuks jongvee en groeien in 2020 naar 1.200 melkkoeien, na aankoop van de grond en melkplaats van een buurman.

Bedrijfsgegevens

1.000

Holstein-melkkoeien

500

hectare

44

hectare snijmais

6

medewerkers

De koeien zijn verdeeld over 4 groepen van 180 tot 300 dieren. Vóór het melken worden ze gevoerd op de voerplaats naast de melkput.

melk wordt toch verwerkt tot poeder. Fullerton laat zijn koeien echter kalven in twee periodes per jaar, dus ook in de zomer. “Voor de verse markt blijft er vraag naar melk. De melkprijs ligt in de zomermaanden daarom aanzienlijk hoger.” Dat tweemaal kalven wel meer werk is, deert hem niet: “Het loont zeker de moeite.”

De perioden van kalveren zijn intensief: 40 tot 50 geboortes per dag. De bevalling gebeurt gewoon in het veld. Fullertons werkdag begint dan al om 4.30 uur in plaats

van 5 uur en duurt tot laat in de avond. “Van alle kalfjes moet DNA afgenomen worden en ze krijgen een nummer. Circa 12 uur na de geboorte breng ik ze naar de schuur. Daar blijven ze tot ze een week of 6 oud zijn, dan gaan ze naar buiten.”

Lichte Holsteins

De HF-koeien gaan gemiddeld 5 jaar mee. Per jaar vervangt Fullerton 25% tot 40% van zijn veestapel. Zijn koeien produceren gemiddeld 35 liter melk per dag, met 4,50%

vet en 3,50% eiwit. “Dat geeft meer kilo’s vet en eiwit dan de Jerseys, die hier veel gemolken worden.”

Een ander voordeel ten opzichte van de Jerseys is dat het vlees erg gewild is. “Dieren die afgevoerd worden, leveren nog veel op vanwege het mooie, rode vlees. Het vlees van de Jerseys is veel witter en dat willen de mensen niet. Dat vlees wordt verwerkt tot diervoer en levert daarom veel minder op.”

De Nieuw-Zeelandse Holsteins zijn wel lichter dan die in Nederland. “Hier staan ►

35

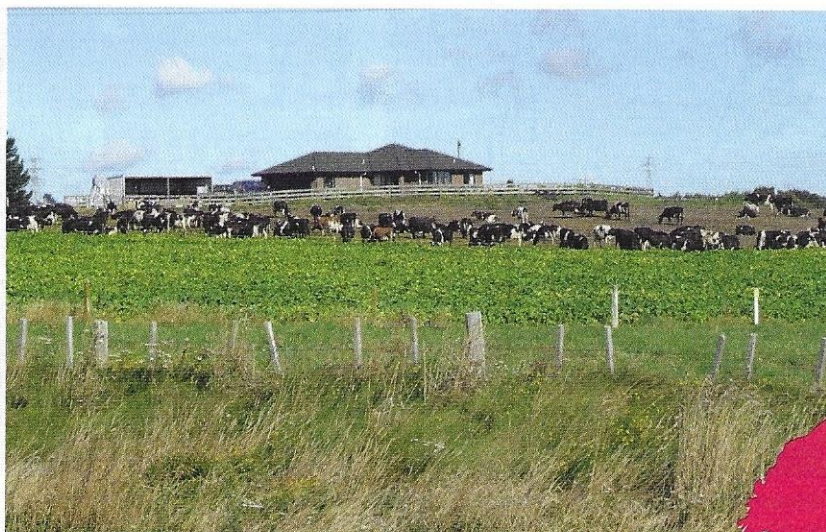
kilo melk/koe/dag

4,50%

vet

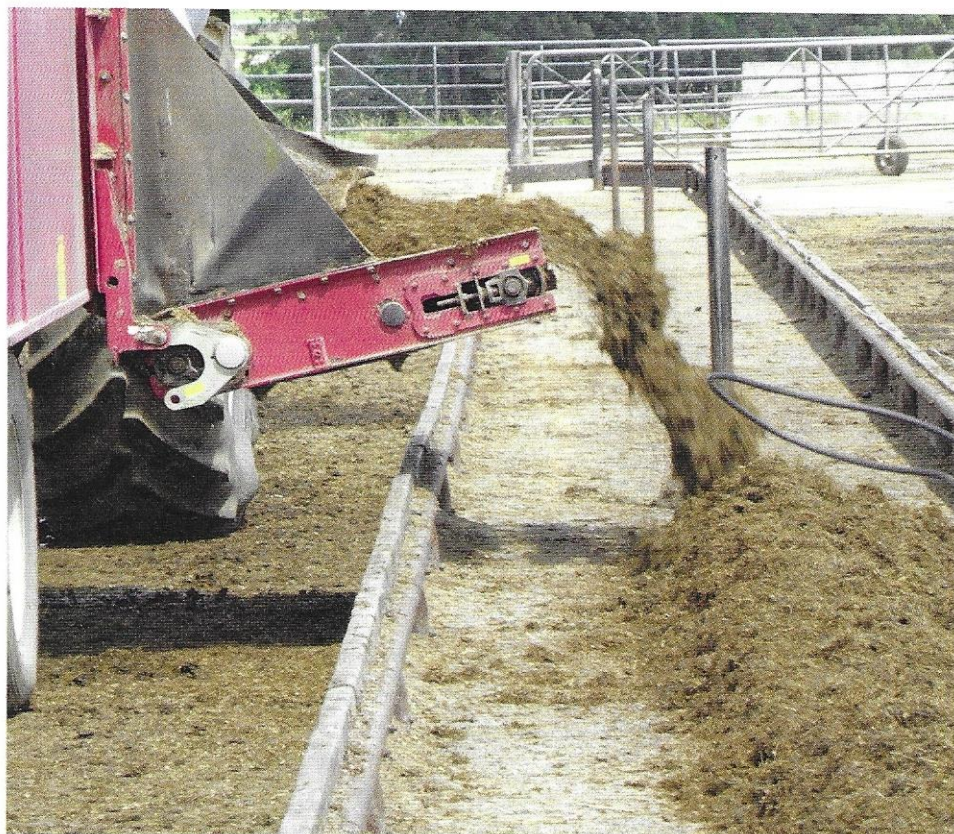
3,50%

eiwit

In de droge zomerperiode, met weinig grasgroei, krijgen de koeien een mengsel van kuilvoer, mais en krachtvoer bijgevoerd via de voermengwagen.

'Wij boeren worden inmiddels als dé grote vervuilers gezien. De huidige, groene regering is niet echt op onze hand'

de koeien het hele jaar buiten, in de warmte, en moeten ze lopen. Daar passen zware dieren niet in."

De stierkalveren verkoopt hij vrijwel allemaal aan mesters. De vaarskalveren die niet voldoen, worden al een paar dagen na de geboorte naar het abattoir gereden.

Verdomhoekje

Fullerton denkt de komende tien jaar zeker nog boer te blijven. Zijn zoons zien het zitten om het bedrijf voort te zetten. De boer merkt wel dat het plezier begint af te

kalven. "Vroeger werd je als boer respectvol behandeld. Inmiddels worden we als dé grote vervuilers gezien. De huidige, groene, regering is niet echt op onze hand."

Een dreigende invoering van een belasting op de meerwaarde van land bij verkoop ziet hij met lede ogen aan. De grondprijs stijgt al jaren en is nu zo'n € 30.000 per hectare. Ook de beperkingen op gebied van stikstof en fosfaat en het politieke beleid om het aantal koeien te verminderen ziet de ondernemer als bedreigingen.

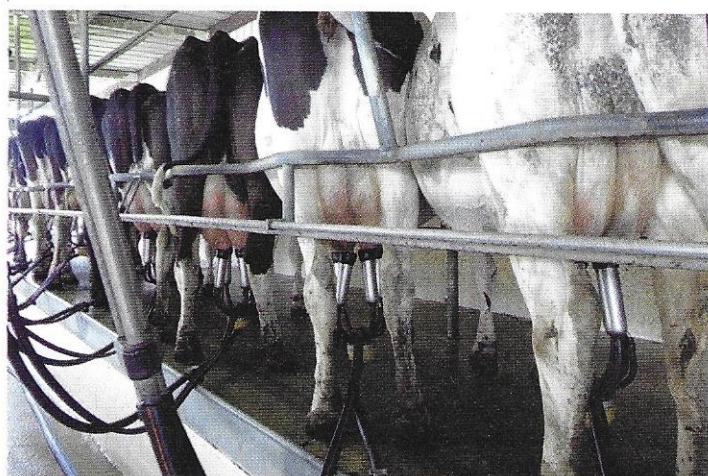
De ontwikkeling van de melkprijs is nóg

zo'n ergernis. "Die is ongeveer hetzelfde als 20 jaar geleden. Maar de kostprijs is inmiddels verdubbeld. De winstmarge is gedaald tot onder 2%. Je kunt er nauwelijks nog van leven."

Dat al die nadelen de vlam bij hem niet doven, bewijst hij door nog alles zelf te doen. "Ik kom nog steeds iedere dag om 5 uur mijn bed uit, om zelf te melken. Er zijn niet veel vijftigers meer die dat nog elke dag doen. Die besteden meer en meer uit. Vooralsnog werk ik overal aan mee, en als het aan mij ligt, blijft dat voorlopig nog zo." ■

In de wachtruimte van dit Nieuw-Zeelands bedrijf worden de koeien gekoeld door water te vernevelen.

De koeien worden gemolken in een 2x30 visgraat onder een afdak. De capaciteit is circa 180 koeien per uur.